

Latin, längre lärokurs 28.9.2020

Slutgiltiga beskrivningarna av goda svar 12.11.2020

Grunderna enligt vilka bedömningen gjorts framkommer i de slutgiltiga beskrivningarna av goda svar. Uppgiften om hur bedömningsgrunderna tillämpats på examinandens provprestation utgörs av de poäng som examinanden fått för sin provprestation, de slutgiltiga beskrivningarna av goda svar och de föreskrifter gällande bedömningen som nämnden gett i sina föreskrifter och anvisningar. De slutgiltiga beskrivningarna av goda svar innehåller och beskriver inte nödvändigtvis alla godkända svarsalternativ eller alla godkända detaljer i ett godkänt svar. Eventuella bedömningsmarkeringar i provprestationerna anses vara jämfällbara med anteckningar och sålunda ger de, eller avsaknaden av markeringar, inte direkta uppgifter om hur bedömningsgrunderna tillämpats på provprestationen.

Fulla poäng kan endast ges för ett svar som inte innehåller felaktig information.

Provpresentationerna får inte kopieras. De är sekretessbelagda handlingar.

Anvisningarna om bedömningstjänsten för det elektroniska provet är åtkomliga på nämndens webbplats via länken:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv/bedomningstjanstens-anvisningar-for-larare>

Innehåll i fullpoängssvar

Del I: Översättning till svenska (90 p.)

1. Roms väg till maktposition (90 p.)

Ingen av oss är väl så enfaldig (4 p.), att han inte skulle vilja veta (4 p.) hur nästan alla nationer i hela världen lades under det romerska folkets välde på 53 år (8 p.). Något sådant hade aldrig tidigare skådats. (4 p.). Persernas herravälde var stort under en tid (4 p.), men varje gång perserna vågade ta sig över gränserna till Mindre Asien (4 p.) var deras herravälde hotat och de utsattes själva för livsfara. (8 p.). Spartanerna kämpade länge om att få en dominerande ställning bland grekerna, men efter att ha uppnått det (4 p.) höll de sig vid makten knappt tolv år (4 p.). Makedonierna regerade i området ända från Adriatiska havet till floden Istrum (4 p.), men de lämnade ändå stora delar av världen orörd (4 p.). Romarna å sin sida lade inte under sitt välde endast någon del av världen utan i stället nästan hela världen (6 p.). I mitt verk frågar jag mig med vilken strategi och med vilka krafter det romerska folket lyckades (6 p.) hålla kvar alla nationer och hela vårt hav (4 p.). Det är dock faktiskt fru Fortuna (4 p.) som styr över allt och som godtyckligt gör ett folk känt eller låter det falla i glömska (4 p.). Syftet med detta mitt verk är att påvisa (4 p.) hur fru Fortuna ledde alla skeenden i världen mot en romersk seger (6 p.).

Del II: Läsförståelse (80 p.)

2. Roms moraliska förfall och dess orsaker (80 p.)

2.1. Med vilken händelse inleder Polybios sitt verk och varför? (8 p.) (textsvar)

- Han inleder med romarnas fälttåg till Sicilien (4 p.), eftersom det var romarnas första krigståg utanför Italien (4 p.).

2.2. Vad berättar Polybios om tiden före de puniska krigen? Nämn två saker. (8 p.) (textsvar)

- Romerska staten/republiken hade byggts genom arbete / medan rättvisa rådde. (4 p.)
- Man värderade goda seder (i krig och fred) högt (4 p.), sämja rådde och endast ringa girighet förekom (4 p.)

2.3. Vad säger han om romersk rätt vid den här tiden? (4 p.) (textsvar)

- Rätten grundade sig mer på naturen än på lagar. (4 p.)

2.4. Vilka var de bästa männens dygder vid den här tiden? (8 p.) (textsvar)

- Tapperhet i krig (4 p.) och rättvisa i fredstid (4 p.)

2.5. Vilka händelser inverkade på att Roms historia fick en ny vändning? Nämn två saker. (8 p.) (textsvar)

- Senaten bestämde att Karthago skulle förstöras. (4 p.) Lyckan började svalla och trassla till saker.
(4 p.)

2.6. Hur handlade Catulus i de puniska krigen? Och Publius Cornelius Scipio? (8 p.) (textsvar)

- Den förra behandlade de besegrade mildt (4 p.), och den senare förstörde Karthago helt och hållet (4 p.)

2.7. Hur förändrades det romerska imperiet? (4 p.) (textsvar)

- Det förvandlades från att ha varit rättvist/mänskligt till att bli grymt/intolerant.
(4 p.)

2.8. Vilka uttryck tog sig det moraliska förfallet? Nämn två saker. (8 p.) (textsvar)

- Makt- och penningbegäret växte. / Girigheten förstörde förtroendet och de goda sederna. / Gudarna försumrades. (2 x 4 p.)

2.9. Vad gjorde Sulla, och vilka följder fick detta (två saker)? (12 p.) (textsvar)

- Sulla tog makten med hjälp av vapen (4 p.) Folk började plundra hem och åkrar.
(4 p.) Segrarna betedde sig olämpligt. (4 p.)

2.10. Hur behandlade Sulla soldaterna och varför? Vad blev följden? (12 p.) (textsvar)

- Sulla behandlade soldaterna alltför tolerant (4 p.) för att de skulle bli honom trogna (4 p.) Nöjena gjorde dem slappa / fritiden förslappade soldaternas sinne.
(4 p.)

Del III: Grammatik (39 p.)

3. Morfologi (10 p.)

3.1. Ändra de understrukna orden till singular. (2 p.) (textsvar)

- Omni re (2 p.)

3.2. Ändra de understrukna orden till singular. (2 p.) (textsvar)

- Illo tempore (2 p.).

3.3. Ändra de understrukna orden till plural. (3 p.) (textsvar)

- Civitates mutatae sunt (3 p.)

3.4. Ändra de understrukna orden till plural. (3 p.) (textsvar)

- Principia operum meorum (3 p.)

4. Syntax (19 p.)

4.1. Förvandla meningen till aktiv form. (3 p.) (textsvar)

- Populus Romanus universas nationes subiecit. (3 p.)

4.2. Förvandla meningen till passiv form. (3 p.) (textsvar)

- Magna pars orbis terrarum intacta relicta est a Macedonibus. (3 p.)

4.3. Förvandla meningen till passiv form. (3 p.) (textsvar)

- Hostes victi a Catulo leniter tractati erant. (3 p.)

4.4. Namnge den understrukna bisatsen. (2 p.) (flervalssvar)

- konsekutiv bisats (följdbisats) (2 p.)

4.5. Namnge den understrukna bisatsen. (2 p.) (flervalssvar)

- indirekt frågesats (2 p.)

4.6. Namnge den understrukna bisatsen. (2 p.) (flervalssvar)

- final bisats (avsiktsbisats) (2 p.)

4.7. Namnge den understrukna bisatsen. (2 p.) (flervalssvar)

- relativsats (2 p.)

4.8. Namnge den understrukna bisatsen. (2 p.) (flervalssvar)

- historisk cum-sats (*cum historicum*) (2 p.)

5. Barnlekar (10 p.)

- 5.1. globis fictilibus (2 p.) (centraliserat bedömt textsvar)
- 5.2. clava (2 p.) (centraliserat bedömt textsvar)
- 5.3. turbinem (2 p.) (centraliserat bedömt textsvar)
- 5.4. arcu (2 p.) (centraliserat bedömt textsvar)
- 5.5. oscillantes (2 p.) (centraliserat bedömt textsvar)